

	NAVODILO ZA ZBIRANJE, PRIPRAVO IN NADALJNJE RAVNANJE Z NEVARNIMI ODPADKI IZ GOSPODINJSTEV	

VSEBINA:

1. NAMEN.....	2
2. PODROČJE UPORABE.....	2
3. ODGOVORNOSTI.....	2
4. PROCES.....	2
4.1 Sprejem nevarnih odpadkov.....	2
4.2 Ločevanje nevarnih odpadkov.....	3
4.3 Embaliranje/pakiranje nevarnih odpadkov.....	3
4.4 Označevanje embalažnih enot z nevarnimi odpadki za prevoz.....	6
4.5 Prevoz nevarnih odpadkov.....	8

1. NAMEN

Namen navodil s področja dela z nevarnimi odpadki, ki jih komunalna podjetja sprejemajo od fizičnih oseb je zagotoviti pravilno ravnanje s to vrsto odpadkov, zagotavljanje varnosti in zdravja udeležencev v procesu, zagotavljanje varnosti in zdravja stranskih udeležencev v fazi prevoza nevarnih odpadkov od mesta zbiranja do odstranjevalca/predelovalca nevarnih odpadkov, varovanje okolja in upoštevanje zakonodaje s področja ravnanja z odpadki in prevoza nevarnega blaga. Navodila opisujejo postopke in obveznosti posameznih udeležencev v procesu.

2. PODROČJE UPORABE

Določila tega navodila veljajo za vsa komunalna podjetja in ostale zbiralce nevarnih odpadkov, ki bodo zbrane nevarne odpadke predali v odstranjevanje ali predelavo podjetju Saubermacher Slovenija d.o.o.

3. ODGOVORNOSTI

Za upoštevanje in implementacijo teh navodil morajo v komunalnih podjetjih ali drugih podjetjih (v nadaljevanju podjetja), ki se ukvarjajo z zbiranjem nevarnih odpadkov določiti odgovorno osebo, ki bo skrbela in preverjala izvajanje postopkov predpisanih s tem navodilom. Odgovorna oseba je običajno tudi kontaktna oseba v primeru potrebe po komunikaciji med posameznimi udeleženci v procesu oziroma reševanju morebitnih reklamacij, ki so posledica neupoštevanja teh navodil. V skladu z evropskim sporazumom o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (v nadaljevanju ADR predpisi) je za pripravo nevarnih odpadkov za prevoz, ustrezno embalažo in označevanje odgovoren povzročitelj/pošiljatelj nevarnih odpadkov, za prevoz v skladu s prometno zakonodajo in prepisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga (ADR) je odgovoren prevoznik, za pravilen prevzem in nadaljnjo ravnanje z odpadki je odgovoren zbiralec / odstranjevalec ali predelovalec nevarnih odpadkov.

4. PROCES

4.1 Sprejem nevarnih odpadkov v zbirnih centrih ali akcijah zbiranja nevarnih odpadkov

Pred prevzemom nevarnih odpadkov se morajo na mestu zbiranja (zbirni center, premična zbiralnica ali vozilo/kontejner) pripraviti ustrezne posode/embalaža, v katere se bodo nevarni odpadki odlagali. V kolikor se bo v teh posodah izvedel tudi transport odpadkov mora embalaža ustrezati zahtevam iz ADR predpisov. Posode morajo biti označene v skladu z Uredbo o odpadkih. Nevarni odpadki, ki jih komunalna podjetja prevzemajo od fizičnih oseb v svojih zbirnih centrih ali v akcijah zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev so uvrščeni v skupino 20 v klasifikacijskem seznamu odpadkov (razen onesnažene embalaže):

20 01 13* TOPILA
20 01 14* KISLINE
20 01 15* ALKALIJE (LUGI)
20 01 17* FOTOKEMIKALIJE
20 01 19* PESTICIDI

20 01 25 JEDILNO OLJE IN MAŠČOBE
20 01 26* OLJA IN MAŠČOBE, KI NISO NAVEDENE POD 20 01 25 (MOTORNA OLJA)
20 01 27* BARVE, TISKARSKE BARVE, LEPILA IN SMOLE
20 01 28 BARVE, TISKARSKE BARVE, LEPILA IN SMOLE, ki niso navedene pod 20 01 27
20 01 29* ČISTILA (DETERGENTI), KI VSEBUJEJO NEVARNE SNOVI
20 01 31* CITOTOKSIČNA IN CITOSTATIČNA ZDRAVILA
20 01 32 ZDRAVILA, KI NISO POD 20 01 31
20 01 33* BATERIJE IN AKUMULATORJI
15 01 10* EMBALAŽA, KI VSEBUJE OSTANKE NEVARNIH SNOVI

Delavci, ki izvajajo prevzem nevarnih odpadkov morajo biti usposobljeni, da lahko prepoznajo nevarni odpadek in ga uvrstijo v ustrezno skupino nevarnih odpadkov. Pomembno je, da delavci poznajo nevarne lastnosti posameznih nevarnih odpadkov s katerimi prihajajo v stik in da znajo pravilno ukrepati v primeru izrednega dogodka (razlitje, požar,...).

4.2 Ločevanje nevarnih odpadkov

Ob prevzemu nevarnega odpadka od fizične osebe morajo delavci, ki sprejmejo nevarni odpadek le-tega odložiti v namensko posodo. V kolikor na osnovi embalaže in oznak na embalaži ne morejo določiti vrste nevarnega odpadka, si lahko to informacijo pridobijo od povzročitelja, to je osebe, ki je odpadek prinesla na zbirno mesto. Vse istovrstne odpadke odložijo v za to namenjene in označene posode. V primeru dvoma o vrsti odpadka le-tega odložijo v namensko posodo za nedefinirane odpadke. Te odpadke mora pred oddajo pregledati strokovna oseba in jim določiti klasifikacijsko številko. Strokovno osebo za pregled nedefiniranih odpadkov mora zagotoviti podjetje, ki izvaja zbiranje nevarnih odpadkov.

Preden odpadke odložijo v namensko posodo delavci preverijo ali je embalaža v kateri je odpadek zaprta, da se prepreči iztekanje odpadka v zbirno posodo. Vsa motorna, strojna in druga olja (razen jedilnih) se iz manjših embalažnih enot pretočijo v kovinske sode ali v primeru večjih količin v IBC vsebnike. Embalaža, ki ostane in ostala zbrana onesnažena embalaža se lahko odloži v vreče. Pri tem je potrebno paziti, da je embalaža zaprta, da se prepreči iztekanje ostankov nevarnih odpadkov.

Prepovedano je združevanje odpadkov različnih klasifikacijskih števil ali različnih nevarnih lastnosti v isti zbirni posodi.

4.3 Embaliranje/pakiranje nevarnih odpadkov

Posamezne po lastnostih in klasifikacijski številki združljive odpadke je potrebno pakirati v ustrezno embalažo. Primeri za posamezno skupino odpadkov so navedeni v spodnji tabeli. Pri tem je izredno pomembno, da so vse embalažne enote že predhodno označene z vrsto odpadka za katerega so namenjene. Embalaže, ki se nahajajo na zbirnem mestu je potrebno označiti v skladu z Uredbo o odpadkih z napisom »NEVARNI ODPADEK«, imenom odpadka in klasifikacijsko številko odpadka. Embalaže primerne za posamezne vrste nevarnih odpadkov so opisane v nadaljevanju:

Naziv odpadka	Klas. številka odpadka	Vrsta embalaže	Vrste in/ali opis odpadka
----------------------	---------------------------------------	-----------------------	--------------------------------------

Topila	20 01 13*		razredčila, nitro čistila, tehnični alkoholi (etanol, špirit), bencin, aceton, razmaščevalna sredstva in redčila, odstranjevalec laka za nohte...
Kislina	20 01 14*		solna kislina (vodni kamen), žveplova kislina (akumulatorji), fosforna kislina (rja), očetna kislina, mravljična kislina...
Alkalije	20 01 15*		amoniak, salmiak, natrijev hidroksid, natrijev karbonat, natrijev hidrogenkarbo nat, kalijev karbonat, trietanilamin, natrijev trikloracetat
Fotokemikalije	20 01 17*		razvijalci, fiksirji
Pesticidi	20 01 19*		
Jedilno olje in maščobe	20 01 25		odpadna jedilna olja od priprave hrane (cvrtje)

<p>Olja in maščobe, ki niso navedeni pod 20 01 25</p>	<p>20 01 26*</p>		<p>odpadna olja (motorna, strojna in mazalna) in masti, vazelini...</p>
<p>Barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi</p>	<p>20 01 27*</p>		<p>ostanki oljnih barv, avtolaki, zaščitni premazi za les, lepila, tesnilne mase črnila, smole, sredstva za luženja lesa...</p>
<p>Barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki niso navedeni pod 20 01 27</p>	<p>20 01 28</p>		<p>ostanki barv na vodni osnovi, izolacijski premazi, fasadne mase, izravnalne mase...</p>
<p>Čistila (detergenti), ki vsebujejo nevarne snovi</p>	<p>20 01 29*</p>		<p>ostanki čistil, ostanki pralnih sredstev, kozmetika, avtokozmetika ...</p>
<p>Citotoksična in citostatična zdravila</p> <p>Zdravila, ki niso navedena pod 20 01 31</p>	<p>20 01 31*</p> <p>20 01 32</p>		
<p>Baterije</p>	<p>20 01 33*</p>		<p>različne odpadne baterije razen litij ionskih baterij</p>

Akumulatorji	20 01 33*		akumulatorji od motornih vozil, traktorjev, delovnih strojev, motorjev...
Kovinska embalaža, ki vsebuje nevaren trden okop, vključno s praznimi tlačnimi posodami	15 01 11*		polne in prazne tlačne posode od barvnih lakov, lepil, tesnilnih mas, lak za lase, deodoranti v spreju, sprej doze z oznako smrtno nevarno
Embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi	15 01 10*	PVC VREČE	izpraznjena oljna embalaža, embalaža od barv, smol, pesticidov (neočiščena)...

4.4 Označevanje embalažnih enot z nevarnimi odpadki

Vse embalažne enote z nevarnimi odpadki, ki bodo dane v prevoz morajo biti označene v skladu z ADR predpisi. V kolikor so embalažne enote prepuščene v transport kot posamezne embalažne enote, mora biti na vsaki embalažni enoti UN številka nevarnega odpadka in nalepka nevarnosti, upoštevajoč ADR predpise. Smiselno je embalažne enote označiti z UN številko in nalepkami nevarnosti v skladu ADR predpisi že takrat, ko jih označimo s klasifikacijsko številko, imenom odpadka in napisom NEVARNI ODPADEK. V kolikor je več embalažnih enot (npr. sodi, kanistri) na isti paleti, se embalažne enote lahko ovijejo s streč folijo in označijo na dveh nasprotnih straneh kot je prikazano na fotografiji.

Črki UN in številka morata biti visoki najmanj 18 mm, nalepke nevarnosti pa 100 mm x 100 mm.

Dodan mora biti tudi napis »OVOJNA EMBALAŽA«. V primeru, da so na paleti embalaže s

tekočimi odpadki, mora biti na ovojni embalaži tudi nalepka »SMERNE PUŠČICE«, ki kaže v kateri

smeri so pokrovi ali čepi na embalažah. Podatki za označevanje v skladu z ADR predpisi so za

posamezne odpadke navedene v spodnji tabeli:

kl.št.	naziv odpadka	razred nevarnosti ADR	nalepke nevarnosti	ostale oznake-nalepke
2001 13*	topila	3	 	
2001 14*	kislina - tekoče kislina - trdne	8	 	
2001 15*	alkalije - tekoče alkalije - trdne	8	 	
2001 17*	fotokemikalije	9	 	
2001 17*	fotokemikalije (NA BAZI TOPIL)	3	 	
2001 19*	pesticidi	6.1	 	
2001 25	jedilno olje in maščobe	NI ADR		
2001 26*	odpadna olja in masti	9	 	
2001 27*	barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi	3	 	
2001 28	barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki niso navedene pod 2001 27	NI ADR		disperzijske in ostale barve na vodni osnovi, ki ne vsebujejo nevarnih snovi (npr. IUPOL)
2001 29*	čistila (detergenti, ki vsebujejo nevarne snovi)	9	 	
2001 33*	baterije in akumulatorji	8	 	
15 01 10*	embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi	9	 	
15 01 11*	kovinska embalaža, ki vsebuje nevaren trden oklop, vključno s praznimi tlačnimi posodami	2	 	
	Nalepka smerne puščice se mora nalepiti na zunanjo stran ovojne embalaže v kateri je tekoči odpadki (npr. sodi, kanistri ali druge manjše emb. enote v katerih so tekoči odpadki, na paleti, ovito s streč folijo). Nalepka mora biti na dveh nasprotnih straneh tovorka. Puščice morajo biti obrnjene navzgor proti odprtini embalaže.			

4.5 Prevoz nevarnih odpadkov

Prevoz nevarnih odpadkov lahko opravlja samo podjetje, ki je na Ministrstvu za okolje vpisano v evidenco prevoznikov. Voznik, ki izvaja prevoz mora biti usposobljen za prevoz nevarnega blaga, kar dokazuje z ADR certifikatom usposobljenosti voznika. Med prevozom nevarnih odpadkov mora imeti voznik v vozilu predpisano ADR opremo, navodilo za ravnanje v primeru nesreče in prevozno listino. Prevozno listino mora pripraviti pošiljatelj nevarnega blaga-odpadka. Pošiljatelj je pred prevzemom dolžan preveriti ali prevoznik oziroma voznik izpolnjuje zahteve za prevoz nevarnih odpadkov. Prevoznik mora preveriti ali so na embalažnih enotah ustrezne oznake v skladu z ADR predpisi in ali je naloženi tovor zavarovan proti premikanju. Prav tako voznik preveri skladnost in pravilnost priloženih dokumentov z dejansko naloženimi nevarnimi odpadki.

Vzorec prevozne listine:

PREVOZNA LISTINA NEVARNE SNOVI - ODPADEK									
UN številka		IME IN OPIS NEVARNE SNOVI	Nalepka nevarnosti	Embalažna skupina	Omejitve, predori - koda	ODPADEK PO ODSTAVKU 2.1.3.5.5	Število transportne embalaže	Opis transportne embalaže npr. kovinski sodi 1A) plastični sodi (1H) plastične posode (3H) IBC za trdne snovi (4H2) IBC za tekoče snovi (6HB)	Količina (kg)
UN	1993	Odpadek VNETLJIVA TEKOČINA N.D.N. (mešanica topil,nitro razrečilo,acetone)	3	III	(D/E)	ODPADEK PO ODSTAVKU 2.1.3.5.5			
POŠILJATELJ (naziv, naslov)					PREJEMNIK (naziv, naslov)				
KOMUNALNO PODJETJE					Saubermacher Slovenija d.o.o.				
					Ul.Matije Gubca 2,9000 Murska sobota				
Zbimi center:					Tel.št. 02 620 23 00				
					031 611-167				
☐ OKOLJU NEVARNO ¹⁾					PREVOZNIK (naziv, naslov)				
☐					Saubermacher Slovenija d.o.o.				
					Ul.Matije Gubca 2,9000 Murska sobota				
					Vozilo:		Voznik:		
					Datum:				